Pracovník/pracovnice provozu prádelny (kód: 31-018-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo pro místní rozvoj
Skupina oborů: Textilní výroba a oděvnictví (kód: 31)
Týká se povolání: Pracovník prádelen, čistíren a pronájmu prádla
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Třídění sortimentu textilních materiálů a výrobků v prádelně	3
Příjem prádla a oděvů pro prádelnu	3
Volba technologického postupu praní prádla a oděvů v prádelně	3
Praní prádla a oděvů v prádelně	3
Sušení prádla a oděvů v prádelně	3
Rozvolňování a mandlování rovného prádla v prádelně	3
Žehlení tvarového prádla a oděvů v prádelně	3
Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů v prádelně	3
Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu prádelny	3
Expedice čistého prádla a oděvů z prádelny	3
Provádění hygienicko-sanitační činnosti a dodržování hygienických předpisů v prádelenských provozech	3
Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 23.12.2025

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce

Uchazečem o zkoušku může být každá fyzická osoba starší 18 let, která získala alespoň základy vzdělání, nebo účastník rekvalifikace podle zákona č. 435/2004 Sb., zákon o zaměstnanosti.

Zdravotní způsobilost pro vykonání zkoušky se vyžaduje a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – https://nsp.cz/jednotka-prace/pracovnik-pradelen-a-cist)

Autorizovaná osoba zároveň s odesláním pozvánky ke zkoušce písemnou formou sdělí, kde a jakým způsobem se uchazeč může informovat o svých povinnostech a průběhu zkoušky a které doklady/dokumenty musí uchazeč předložit bezprostředně před započetím zkoušky.

Autorizovaná osoba poskytne uchazeči seznam strojového vybavení v konkrétním provozu nebo mu umožní navštívit provoz
k seznámení se strojovým vybavením v předstihu 1 měsíc před zkouškou.
Uchazeč si přinese pracovní oděv a pracovní obuv podle požadavků BOZP pracoviště, na kterém bude zkouška probíhat.

2. Průběh zkoušky

Před zahájením zkoušky uchazeč předloží zkoušejícímu průkaz totožnosti a případně další dokumenty opravňující k připuštění ke zkoušce uvedené v části 1. Vstupní předpoklady pro účast na zkoušce.

Bezprostředně před zahájením zkoušky autorizovaná osoba seznámí uchazeče s pracovištěm, s organizací zkoušky, s jeho právy a povinnostmi v rámci zkoušky podle zákona č. 179/2006 Sb., a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž autorizovaná osoba vyhotoví a uchazeč podepíše písemný záznam.

Zkoušející uzná, a tedy nemusí ověřovat, ty odborné způsobilosti, které byly již dříve u uchazeče ověřeny v rámci zkoušky z jiné profesní kvalifikace (nutno doložit osvědčením o získání profesní kvalifikace), a které jsou shodné svým rozsahem i obsahem. Rozsah a obsah odborné způsobilosti určují její jednotlivá kritéria a pokyny k provedení zkoušky popsané v hodnoticím standardu. Zkoušející tyto odborné způsobilosti neuzná jako již ověřené, pokud by tím nebylo zajištěno řádné ověření ostatních požadavků stanovených tímto hodnotícím standardem (například při nutnosti dodržení technologických postupů a časové souslednosti různých činností).

Zkouška se koná v českém jazyce.

Zkouška je veřejná. Praktická část zkoušky a praktická zkouška není veřejná v případech, kdy to je nutné z hygienických důvodů nebo z důvodu ochrany zdraví a bezpečnosti práce.

Ověřování bude spojeno v navazující činnosti vedoucí k úplnému vykonání služby praní prádla a oděvů. Konkrétní skladba zakázky vyplyne z aktuální zakázky.

Pokyny ke způsobům ověřování:

- Kritéria, u kterých je jako způsob ověření uvedeno „praktické předvedení“ mohou být ověřována v přítomnosti dvou uchazečů o zkoušku.
- Kritéria, u kterých je jako způsob ověření uvedeno „praktické předvedení a ústní ověření“ mohou být ověřována v přítomnosti dalšího z uchazečů o zkoušku. Uchazeč podle zadání autorizované osoby (zkoušejícího) přímo předvede a slovně obhájí požadovanou činnost; uchazeč stručně vysvětlí pojem nebo jev, jeho uplatnění v praxi, podmínky a příklady použitého technologického procesu. Pokud by provozní podmínky neumožnily ústní ověření přímo při praktickém předvedení, je možné ústní ověření provést ve zkušební místnosti se stoly a židlemi.
- Kritéria, u kterých je jako způsob ověření uvedeno „ústní ověření“, musí být ověřována vždy individuálně pro každého
uchazeče, tj. s vyloučením možnosti, že by odpovědi aktuálně zkoušeného uchazeče slyšel jiný uchazeč. Tato kritéria se ověřují například v odděleném samostatném prostoru (místnosti) nebo takovým způsobem, že je zaručeno individuální zkoušení uchazeče o zkoušku.

Praktickou zkoušku mohou konat současně maximálně 2 uchazeči.

Při ověřování odborných způsobilostí, zejména formou praktického předvedení, je třeba přihlížet k dodržování hygienických
pravidel a zásad vedoucích k naplňování podmínky bezpečnosti práce v prádelnách a čistírnách oděvů a prádla. Je třeba posuzovat i hospodárné využívání zdrojů energie, vody a chemických přípravků, dodržování ekologických principů při provádění služby, bezpečné provádění všech úkonů a časové zvládání jednotlivých operací.

Při ověřování odborné způsobilosti **Třídění sortimentu textilních materiálů a výrobků v prádelně**:
- podle kritéria hodnocení a) uchazeč určí minimálně na jednom vzorku od každého druhu materiálu tyto materiály: bavlnu,
  vlnu, len, hedvábí, polyester, viskózu, acetát, polyamid, polyuretan;
- podle kritéria hodnocení b) uchazeč rozpozná tyto druhy textilií: tkaninu, pleteninu, netkanou textilii;
- podle kritéria hodnocení c) uchazeč začlení minimálně 3 výrobky podle druhového sortimentu prádla a oděvů;
- podle kritéria hodnocení d) uchazeč začlení minimálně 3 výrobky podle velikostního sortimentu prádla a oděvů.

Při ověřování odborné způsobilosti **Příjem prádla a oděvů pro prádelnu**
- podle kritéria hodnocení c) uchazeč převezme soupravu ložního prádla, ubrus, košili, pracovní blůzu, pracovní kalhoty,
  ručník – od každého 1 kus;
- podle kritéria hodnocení d) uchazeč označí soupravu ložního prádla, ubrus, košili, pracovní blůzu, pracovní kalhoty, ručník – od každého 1 kus, a označí zjištěná poškození a vady.

Při ověřování odborné způsobilosti **Volba technologického postupu praní prádla a oděvů v prádelně**
- podle kritéria hodnocení b) uchazeč roztřídí 10 kusů výrobků podle sortimentu, 10 kusů výrobků podle stupně zašpinění, 10 kusů výrobků podle barvy a 10 kusů výrobků podle druhu materiálu;
- podle kritéria hodnocení d) uchazeč vysvětlí technologické postupy praní ložního prádla, ubrusů, košil, pracovních blůz,
  pracovních kalhot, ručníků.

Při ověřování odborné způsobilosti **Praní prádla a oděvů v prádelně**
- podle kritérií hodnocení e) a f) určí nestandardní nebo krizovou situaci zkoušející podle konkrétního stroje, který uchazeč obsluhuje – uchazeč vysvětlí, jak by se v dané krizové nebo nestandardní situaci zachoval.

Při ověřování odborné způsobilosti **Sušení prádla a oděvů v prádelně**
- podle kritéria hodnocení d) uchazeč ususí 2 až 3 náplně textilních výrobků.

Při ověřování odborné způsobilosti **Rozvolňování a mandlování rovného prádla v prádelně**
- podle kritéria g) uchazeč založí do válcového mandlovacího stroje 5 kusů rovného prádla a vymandluje.

Při ověřování odborné způsobilosti **Žehlení tvarového prádla a oděvů v prádelně**
- podle kritéria a) uchazeč vysvětlí postup žehlení tvarového prádla a oděvů na lisu nebo ručním žehlicím stroji, na napařovací figuríně nebo v napařovacím automatu nebo v tunel finišeru; varianty určí zkoušející;
- podle kritéria h) uchazeč vyžehlí 3 kusy textilních výrobků na lisu nebo ručním žehlicím stroji podle aktuální zakázky.

Při ověřování odborné způsobilosti **Zprostředkování opravy a úpravy prádla a oděvů v prádelně**
- podle kritéria hodnocení a) uchazeč navrhne způsob opravy na 3 kusech prádla nebo oděvu;
- podle kritéria hodnocení b) uchazeč označí poškozená místa na 3 kusech prádla nebo oděvu a předá je k opravě.

Při ověřování odborné způsobilosti **Balení a uskladnění čistého prádla a oděvů v meziskladu prádelny**
- podle kritéria hodnocení b) uchazeč roztřídí minimálně 3 položky (oděvy nebo prádlo) k expedici podle zakázkového listu;
- podle kritéria hodnocení d) uchazeč zabalí 3 dávky prádla nebo oděvů.

Při ověřování odborných způsobilostí **Třídění sortimentu textilních materiálů a výrobků v prádelně** a **Provádění hygienicko-sanitační činnosti a dodržování hygienických předpisů v prádelenských provozech** uchazeč vysvětlí, které normy, vyhláška a oborové specifikace se k této činnosti vztahují, a jaké podmínky z nich pro provoz prádelny vyplývají, přitom bude používat předpisy uvedené v kapitole Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky.

Pro hodnocení odborné způsobilosti **Dodržování zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v provozech prádelen a čistíren** (všechna kritéria hodnocení) a pro hodnocení odborné způsobilosti **Provádění hygienicko-sanitační činnosti a dodržování hygienických předpisů v prádelenských provozech** (kritéria hodnocení b, f) zkoušející sleduje uchazeče v průběhu plnění všech zadaných úkolů, tj. jak zásady zachovává při obsluze všech strojů a zařízení nebo při provádění souvisejících činností v provozu, kde se koná zkouška.

Při hodnocení způsobu zhotovení služby bude provedeno výsledné hodnocení vizuálně i senzoricky, uskuteční se obvyklá kontrola kvality vyprání nebo vyčištění, případně odstranění skvrn. Předmětem hodnocení bude i způsobilost uchazeče třídit textilní materiály, sortiment prádla a oděvů a používání prádelenských technologií. Důraz se bude klást na bezpečnost práce a úsporu použitých prostředků.

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby je oprávněný předčasně ukončit zkoušku, pokud vyhodnotí, že v důsledku činnosti uchazeče bezprostředně došlo k ohrožení nebo bezprostředně hrozí nebezpečí ohrožení zdraví, života a majetku či životního prostředí. Zdůvodnění předčasného ukončení zkoušky uvede autorizovaná osoba do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Uchazeč může ukončit zkoušku kdykoliv v jejím průběhu, a to na vlastní žádost.

Autoři standardu

Autoři kvalifikačního standardu

Kvalifikační standard profesní kvalifikace připravil Národní pedagogický institut ČR ve spolupráci s Národní radou pro kvalifikace, Ministerstvem práce a sociálních věcí, Ministerstvem pro místní rozvoj a odborníky z praxe z těchto subjektů:

- Asociace prádelen a čistíren ČR, z. s., Brno
- CHRIŠTOF, spol. s r. o., Brno
- Prádelny Koudelka a syn, s r. o., Liberec
- SŠ profesní přípravy, Hradec Králové

Kvalifikační standard profesní kvalifikace schválilo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR.